

Datum
2025-09-16Diarienummer
Dnr: Af-2025/0054 7142Ert diarienummer
Ju2025/01315Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.seKopia till:
ju.L7@regeringskansliet.se

Arbetsförmedlingens remissvar: Nya regler om ansökningsförfarande för vissa uppehålls- och arbetstillstånd (DS 2025:18)

Arbetsförmedlingen lämnar följande synpunkter:

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen är ombedd att lämna synpunkter på promemorians förslag till genomförande av det nya direktivet Europaparlamentet och Europeiska unionens råd beslutat om, gällande ett enda ansökningsförfarande för ett kombinerat tillstånd för tredjelandsmedborgare att vistas och arbeta på en medlemsstats territorium och om en gemensam uppsättning rättigheter för arbetstagare från tredjeland som vistas lagligen i en medlemsstat. Arbetsförmedlingen lämnar synpunkter utifrån hur förslagen kan påverka arbetsmarknadens funktionssätt. Arbetsförmedlingens tillstyrker i huvudsak föreslagna regelförändringar men vill lyfta att förslagen kan få både positiva och negativa effekter på arbetsmarknaden. Det senare avser viss risk för undanträngningseffekter. Vidare är bedömningen att förslag om krav om likabehandling rörande varor och tjänster sannolikt innebär en viss utökad efterfrågan på Arbetsförmedlingens informations- och rådgivningstjänster. Förslag om kortare handläggningstider för beslut torde öka Sveriges attraktionskraft för högkvalificerad arbetskraft något samt öka arbetsgivares vilja att söka utländsk arbetskraft.

Arbetsförmedlingens synpunkter

I huvudsak tillstyrker Arbetsförmedlingen föreslagna regeländringar men vill uppmärksamma följande punkter.

Datum
2025-09-16Diarienummer
Af-2025/0054 7142**Att arbetstillstånd inte längre knyts till en specifik arbetsgivare och avser ett visst arbete kan påverka arbetsmarknadens funktionssätt***Positiva effekter*

Förslaget att förenkla för arbetskraftsinvandrare att byta arbetsgivare och även slag av arbete kan påverka arbetsmarknadens funktionssätt positivt då möjlighet till rörlighet för denna grupp ökar vilket skulle kunna leda till en bättre kompetensförsörjning. Arbetsförmedlingen ser även att förändringar enligt förslagen ger arbetstagaren ett tydligare rättsligt läge vid byte av anställning eller arbetsgivare vilket i sin tur ökar förutsättningarna för Arbetsförmedlingen att tillhandahålla en effektiv service till berörda.

Negativa effekter – viss risk för undanträngning

Borttagande av kravet på att söka nytt arbetstillstånd vid byte av arbetsgivare eller slag av arbete innebär i praktiken att kontrollen över på vilken del av arbetsmarknaden arbetskraftsinvandrare arbetar minskar jämfört med idag.

Den nyligen genomförda höjningen av lönekravet för arbetstillstånd har motiverats av regeringen med att främja arbetskraftsinvandring till högkvalificerade yrken framför arbetskraftsinvandring till lågkvalificerade yrken.¹ Detta då risken för såväl arbetslivskriminalitet som undanträngning lyfts fram som ett större problem vid arbetskraftsinvandring till lågkvalificerade yrken. Att många inskrivna arbetslösa hos Arbetsförmedlingen tillhör grupper med svagare konkurrensförmåga styrker bilden av att arbetskraftsinvandring till lågkvalificerade yrken skulle kunna bidra till undanträngning.

Givet detta förefaller risken för undanträngningseffekter av arbetslösa till följd av direktivet minska genom att en anmälningsskyldighet vid byte av arbete införs där Migrationsverket har möjlighet att kontrollera att villkoret om god försörjning är fortsatt uppfyllt. Detta beror dock i praktiken på hur omfattande kontroller som kommer göras av Migrationsverket. Ett utfall där byte av anställning och/eller yrke blir vanligt förekommande alternativt genomförs systematiskt i syfte att kringgå lönekravet i kombination med en begränsad kontroll från Migrationsverket kan antas innebära att syftet med det höjda lönekravet motverkas.

Sammanfattningsvis innebär förslaget troligen att risken för undanträngning av arbetslösa i Sverige ökar något. En mer omfattande

¹ Krav på att "anställningen gör det möjligt för honom eller henne att uppnå en god försörjning" innebär att man måste ha en månadslön som uppgår till minst 80 procent av den medianlön som Statistiska centralbyrån (SCB) har publicerat och som gällde när personen ansökte om arbetstillstånd. Detta regleras i Utlänningsförordning 5 kap 8a §.

Datum
2025-09-16Diarienummer
Af-2025/0054 7142

kontroll hos Migrationsverket vid anmälan om byte av arbetsgivare bör dock både minska risk för arbetslivskriminalitet och undanträngning.

Förslaget om förlängd tid för att hitta ett nytt arbete vid arbetslöshet påverkar troligtvis arbetsmarknadens funktionssätt positivt

Förslaget om en förlängd tid för att hitta ett nytt arbete vid arbetslöshet innan arbetstillståndet återkallas kan påverka arbetsmarknadens funktionssätt. Förslaget kan både leda till tillfälligt högre arbetslöshet vid större uppsägningar samtidigt som förutsättningarna för att behålla kompetens i landet förbättras. En förlängd tid att hitta ett nytt arbete bör också göra att kvaliteten i matchningen förbättras vilket är önskvärt för att tillvarata arbetskraftsinvandrares kompetens. Sammantaget bör effekterna på arbetsmarknaden av förslaget vara positivt.

Förslag om krav på likabehandling i fråga om tillgång till varor och tjänster kan påverka Arbetsförmedlingens verksamhet

Enligt artikel 12.1 h i direktivet ska arbetstagare från tredje land åtnjuta likabehandling med svenska medborgare i fråga om tillgång till rådgivningstjänster och information som tillhandahålls av arbetsförmedlingar. Detta förslag i kombination med förslaget om en utökad omställningsperiod vid arbetslöshet från 3 till 6 månader² kan innebära en utökad efterfrågan på Arbetsförmedlingens informations- och rådgivningstjänster.

Övriga förslag som kan påverka Sveriges attraktionskraft samt stärka arbetstagarens rättigheter

Arbetsförmedlingen ser att ett förenklat ansökningsförfarande i kombination med förslag om kortare handläggningstider för beslut torde öka Sveriges attraktionskraft för högkvalificerad arbetskraft samt öka arbetsgivares vilja att söka utländsk arbetskraft.

Arbetsförmedlingen ser även positivt på direktivets förslag på krav om att vidta åtgärder i syfte att förhindra missbruk och om sanktioner mot arbetsgivare som inte uppfyller sina skyldigheter enligt direktivet.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Thomas Hagman

Sara Berggren

Beslut i ärendet har fattats av överdirektören Thomas Hagman. Ärendet har föredragits av kvalificerade handläggaren Sara Berggren.

² Gäller för dem som haft arbetstillstånd i längre än två år och som kan försörja sig själva.

Datum
2025-09-16Diarienummer
Af-2025/0054 7142

I den slutliga handläggningen av ärendet har även verksamhetsområdesdirektören Tove Elvelid deltagit.

Beslutet fastställs digitalt i diariet och saknar därför namnunderskrifter.